

МОРЕПЛАВАНЕТО Е ПОКАЗАТЕЛЪ
ЗА БЛАГОСЪСТОЯНИЕТО НА НАРОДА

ВЕСТНИКЪТЪ
Е БЕЗПЛАТЕНЪ

НАРОДИТЪ ИМАТЪ НУЖДА ОТЪ МОРЕ,
КАКТО ХОРАТА ОТЪ ВЪЗДУХА.

ДЪРЖАВА САМО СЪ АРМИЯ
ИМА ЕДИНЪ ЮМРУКЪ;
ДЪРЖАВА СЪ АРМИЯ
И ФЛОТЪ - ГИ ИМА ДВА!

МОРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

ДВУСЕМИЧНИКЪ ЗА МОРСКА ПРОСВЕТА И ОБНОВА
ДЪКОВОДИ РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ.

Година V.

Варна, 15 октомври 1938 год.

Брой 99.

Не чакай да създавашъ флотъ, когато те нападнатъ, защото не се копае
кладенецъ, когато ожаднѣешъ.

Корабитъ отъ Дунавската на Негово Величество Флотилия.

КОЛОНА ЗА ЧЕТЦИТЪ

На С. Вапцаровъ, Свиленградъ, по въпроса за назначение, на права и действие на заграднитѣ мини.

(Продължение отъ брой 98).

Котвата на мината обикновено има квадратна форма. Направена е отъ чугунъ и притежава срѣдна тежестъ около 500 кгр. Въ нея се помѣщава барабана съ минното вжже. Горната страна има вида на гнѣздо или столъ съ дървени възглавнички за сѣдане на минния сждъ, когато мината се намира въ склада, на кораба и преди хвърлянето ѝ въ водата.

На нѣкои мини, за котвата се закрепява приспособлението за заставане на дълбочина, състояща се отъ оловна тежестъ и регулиращо дълбочината вжже (фиг. 1).

Фиг. 1.

Тоя видъ мини заставатъ на желаната дълбочина подъ водната повърхностъ по следния начинъ:

Минниятъ сждъ, който лежи въ своето гнѣздо върху горната частъ на котвата (гледай фиг. 1), регулиращото дълбочината вжже съ оловната тежестъ и котвата, преди хвърлянето имъ въ водата сж закрепени и съставляватъ едно цѣло.

Вжжето за оловната тежестъ предварително се нагласява да бжде толкова дълго, на колкото метра искаме да застане мината подъ водната повърхностъ. Напр., ако желаемъ мината да застане на дълбочина 3 метра подъ водата, отмѣрваме и скъсяваме регулиращото дълбочината вжже на три метра, като закрепяме горниятъ му край за спирача на котвения барабанъ, на който барабанъ е намотано минното вжже.

(Следва).

КАЛЕНДАРЪ НА „МОРСКИ ПРЕГЛЕДЪ“

—На 10 октомври 1916 год. българскиятъ подводникъ № 18 прозвель първата си торпедна атака на вражескиѣ бойни кораби.

Въ сжщия день, два руски изстрѣбителя отъ вида на „Капитанъ-лейтенантъ Барановъ“, придружени отъ две моторни лодки обстрелвали позициитѣ на българскиѣ войски при с. Татладжикъ, южно отъ Кюстенджа. Подводникъ № 18 се приближилъ смѣло до врага и въпрѣки малката дълбочина на която плавалъ и опасността да засѣдне на дъното или бжде унищоженъ отъ бързоходнитѣ и лесно повртливи противникови кораби, успѣлъ да ги атакува. Въ момента на изстрелване торпедото, предпазителитѣ на морегледа изгорѣли, поради което подводника останалъ за известно време съ издигнатъ морегледъ и издалъ присжствието си. Вражескиятъ изстрѣбитель своевременно забелязалъ изстреляното торпедо и бързо се отклонилъ отъ него.

Двата изстрѣбителя открили усиленъ артилерийски огнь по подводника, а моторнитѣ лодки, оглеждали водната повърхностъ надъ подводника, установявали неговото мѣсто и оттегляйки се въ страни давали възможностъ за улеснение на противниковия огнь.

Благодарение на самообладание-то и храбростта на обслугата и съобразителността на командира, подводникътъ успѣлъ да се измъкне отъ мѣстото на атаката и се отдалечи навжтре въ морето.

На следния день подводникъ № 18 билъ наново атакуванъ отъ неприятелски кораби и самолети. Поради сътресението, предизвикано отъ взрива на падашитѣ наоколо снаряди и бомби, твърдата черупка на подводника се разслабила и започнала да пропуска вода, която навлѣзла въ акумоляторитѣ. Образувалитѣ се тамъ задушливи и отровни газове, принудили подводника да прекрати действията и се завърне въ Варна

—На 10 октомври 1885 год., корабитѣ отъ Дунавската флотилия: „Крумъ“, „Симеонъ Велики“, „Асенъ“; торпедоносцитѣ „Ботевъ“ и „Левски“ започнали усиленъ превозъ на бойни припаси и храни за обсадения Вилински гарнизонъ. До края на Сръбско-българската война, корабитѣ отъ флотилията извършили 120 пътувания между Русе и Видинъ и пренесли: 48 орждия, 8,500 снаряди, 4,500,000 патрони, 2,950 пушки, 6,500,000 кгр. брашно. 16,000 сухари 1,000 кожухчета 1,000 чифта ботуши и 1,800 войника.

ПОЩА

Редакцията благодари за следнитѣ постжпили дарения:

1. Отъ Персиянъ Халачевъ, директоръ първа Срѣдищна прогимназия, Варна, сумата 50 лв.
2. Пейчо Воевъ отъ с. Бѣлоградецъ, Новопазарско, сумата 40 лв.
3. Атанасъ Копчевъ отъ Казанлъкъ, сумата . . . 30 лв.
4. Георги Александровъ Пурковъ, отъ с. Кондофрей, Радомирско, сум. . 30 лв.
5. Андрей К. Беделевъ гр. Варна, сумата 30 лв.
6. Атанасъ Желѣсковъ отъ с. Бѣлоградецъ Новопазарско, сумата 20 лв.
7. Страшимиръ Чернаевъ отъ гр. Варна, сумата . 20 лв.
8. Георги Геновъ, с. Бѣлоградецъ, Новопазарско, сумата 20 лв.
9. Иванъ П. Геновъ отъ с. Голѣмо-село, Казанлъшко, сумата 20 лв.
10. Герчо Ангеловъ отъ с. Ст. Михайловски, Новопазарско, сумата . . 15 лв.
11. Янко Николовъ, отъ с. Бѣлоградецъ, Новопазарско, сумата . . . 10 лв.
12. Георги Димитровъ Младеновъ, Варна, сумата . 10 лв.
13. Иванъ Ц. Спасовъ, отъ с. Дълбокъ-долъ, Троянско, сумата 10 лв.
14. Иванъ Цановъ Пеневъ, отъ с. Равнище, Тетевенско, сумата 10 лв.
15. Недѣлко Христовъ, отъ гр. Несебъръ сумата . . 10 лв.

(Следва)

Въ отговоръ на постжпилитѣ запитвания за цената на вестника и условията за получаването му, известяваме на изявилитѣ желание да се абониратъ, че вестникътъ се изпраща даромъ, по възможностъ на всички, които желаятъ да го получаватъ, безъ вноски за абонаментъ. Редакцията приема само дарения, които се отбелязватъ въ колоната „Пошта“.

— Въ отговоръ на запитванията съобщаваме, волнитѣ пожертвования за вестника да се изпращатъ по пощата съ пощенски записъ или въ гербови и пощенски марки.

Всички писма, снимки, помощи да се изпращатъ на адресъ

МОРСКИ ПРЕГЛЕДЪ—ВАРНА.

Върховният Вожда и Височайши Шеф на българския флотъ.

МАНИФЕСТЪ

КЪМЪ БЪЛГАРСКИЯ НАРОДЪ

БЪЛГАРИ,

Съ манифестъ отъ днешна дата МОЯТЪ възлюбленъ баща възвести отказването си отъ Престола въ МОЯ полза и съ това велико самопожертвуване предъ върховнитъ интереси на нацията даде примѣръ на неизмѣнна обичъ къмъ България.

Обявявамъ на българския народъ, че отъ днесъ АЗЪ встъпвамъ на Престола на българскитъ царе подъ името ЦАРЬ БОРИСЪ III.

Роденъ на хубавата българска земя и духовно чедо на Православната вѣра, израстналъ въ сръдята на МОЯ любимъ народъ и заедно съ него сподѣлялъ радоститъ на свѣтлитъ му подвизи и постоянния му напредѣкъ, винаги възодушевенъ отъ идеалитъ му, проникнатъ отъ демократическия духъ, проявенъ както въ традиционнитъ му борби за свобода и независимостъ, така и въ всичкитъ му държавни и обществени институти, АЗЪ тържествено заявявамъ, че ще почитамъ Конституцията и ще служа вѣрно и преданно за благоденствието и преуспѣването на народа.

Осланяйки се на волята на народа и уповавайки се на закрилата на Всевишния, призовавамъ всички българи да се сплотятъ около МОЯ Престолъ и МИ дадатъ пълната си подкрепа, за да изпълня свещения си дългъ къмъ милата МИ Родина, която преживява моменти на крайни усилия и тежки изпитания, и да приготвя достойно и честно бждеще на българското племе.

Да живѣе България!

София, 3 октомврий 1918 г.

На първообразния съ собствената на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ ржка написано

БОРИСЪ III.

ДА ЖИВЪЕ И КРЕПНЕ РОДНОТО МОРСКО ДЪЛО.

Съ това височайше пожелание за върши речта на Негово Величество Царя, произнесена при освещаване новопостроеното Царевско пристанище, която речъ, поради високо назидателното съдържание за морското дѣло, помѣстваме въ следващите редове:

„Ценейки напредъка на нашето морско дѣло, както и всѣка придобивка, обслужваща жизненитѣ интереси на народа, азъ сподѣлямъ отъ сърдце радостта на населението отъ този приморски край за голѣмата за него и родното корабоплаване народна придобивка, която освещаваме днесъ.

Поелъ пжтя на своето мирно развитие, българскиятъ народъ самоувѣрено крачи все напредъ. Силни, съ морална енергия, шо дава любовта къмъ прогреса, ние влагаме духовни и материални ценности, придобивки на родната техника, народнитѣ спестявания и трудъ, въ услуга на благоденствието на България. Все изъ този пжтъ, българинътъ не пренебрѣгна и богатата, които тъй щедро му поднася морето, отъ което човѣшкиятъ ге-

ний е направилъ свой сътрудникъ.

Следъ дветѣ наши голѣми модерни пристанища, Бургаското и Варненското, настоящата наша придобивка, която днесъ освещаваме, имайки мѣстно значение е, разбира се много по-скромна. Строено, обаче, при стопанска

Негово Величество Царь Борисъ III и Н. Ц. В. Князь Кирилъ въ аналоя при освещаване Царевското пристанище

криза и въ несгоди, пристанището Царево е едно ново доказателство за енергията и предприемчивия духъ на българския народъ. Първо завършено наше морско съоръжение следъ войната, то е предназначено да повика на новъ животъ цѣлия този край, осигурявайки връзката му съ Бургасъ и обслужващо поми-

нѣка на неговото трудолюбиво население.

Дано по често празнуваме такива успѣхи!

Дано въ близко бъдеще видимъ изникнали нови подобни технически съоръжения по хубавото и приветливо наше черноморско крайбрежие, съ което ще се подигне благосъстоянието на населението му и ще се допринесе за все по-интензивното негово сътрудничество въ общитѣ усилия на всички ни за преуспѣването на Родината.

Поздравявамъ съ рѣчно всички инициатори, техници и работници по изграждането на това народополезно дѣло и отъ името на България обявявамъ за открито и предавамъ на потомството, извоювано отъ морскитѣ вълни и издигнато съ българския трудъ и сръдства Царевско пристанище.

Да живѣе България!

Да живѣе и крепне родното морско дѣло“!

Това е Царската повѣля, която подканя всѣки родолюбивъ българинъ да заработи настойчиво и всеотдайно за засилване на морското дѣло, възхода и величието на възобновена морска България.

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЬ БОРИСЪ III КАТО МОРЯКЪ.

(По случай 20 годишнината от възшествието Му на Престола на Българският Цар).

Между българските моряци нашият Цар се ползува с голѣмата всеобща искренна почит и уважение, каквато заслужава единъ отличенъ въ всѣко отношение морякъ. Почти всички слова, казани на морски тържества и празненства, завършватъ съ горещото пожелание за здравие, дългоденствие, щастие и преуспѣване на Първиятъ морякъ въ България. И действително, Негово Величество Царя, напълно заслужава дадената от моряците и крайбрежното население прибавка къмъ титлата Му — „Първъ морякъ въ България“. Защото, независимо отъ Неговите голѣми природни дарби и придобити високи качества като човѣкъ, войникъ, държавникъ и владѣтель, Той сжщевременно е и единъ голѣмъ морякъ отъ свѣтовенъ мащабъ.

Той още отъ детинството си познава и обича морето. Той е пребродилъ нашето Черно море по-вече отъ всѣки български морякъ. Той винаги се е интересувалъ отъ него и никога не е изпускалъ случая да се опознае още по-вече и още по-добре съ него. Той винаги е намиралъ време и възможностъ да посещава редовно и ежегодно, както нашите пристанища, морските ни предприятия, нашите брѣгове и Флота на Негово име, така и посещаващите нашите пристанища чужди военни и търговски кораби. При това, трѣбва да се отбележи и подчертае, че при тия посещения на чужди военни и търговски кораби, Той винаги е удивлявалъ обслугите имъ съ Своите отлични морска и техническа подготовки и мждри практически познания.

Презъ време на войните, наредъ съ Неговата всеизвестна бойна дейностъ по сухопътните ни фронтове, Негово Величество Царя, тогава Пре-

столонаследникъ, не веднажъ е излизалъ и съ нашите малки торпеденосци въ бойни кръстосвания и много често е посещавалъ бойни учения, артилерийски стрелби, минни и миночистачни операции, проявявай-

Негово Величество Царя и Нейно Величество Царицата на командния мостъ на кораба „Фердинандъ“ на път отъ Бриндизи за Бургасъ.

ки Своето голѣмо безстрашие и Своето презрение къмъ свързаните съ тия морски военновременни походи опасности.

Нѣма въ България човѣкъ, който да познава значението на морето и неговото голѣмо влияние за стопанското преуспѣване на страната, повече и по-добре, отъ Негово Величество Царя. И затова, Той е най-голѣмия и почти единствения сигуренъ и постояненъ насърчителъ и крепитель на всѣко, малко или го-

лѣмо, морско начинание въ нашата страна. Въ добавѣкъ на това Той приглежда отлична теоритическа и практическа морска подготовка и опитностъ, и затова Той винаги е билъ най-компетентния и най-мждриятъ ръководителъ на морската ни деятелностъ. Съ Своите полезни съвети и разумни напѣтствия Той винаги е окрилялъ и насочвалъ всѣко зараждащо се българско морско дѣло въ най-правилния и най-сигурния пътъ за неговото успѣшно развитие. Напълно заслужено прѣвъ въ всичко, и тукъ—въ областта на морето, мореплаването, морските стопански предприятия и военноморското дѣло—Той е билъ, и ще бжде, пакъ напълно заслужено и винаги Първъ. Негово Величество Царь Борисъ III. е безспорно най-добрия и най-опитния морякъ въ България. И ако българските моряци се ценятъ, и у насъ, и въ чужбина, като отлични моряци, можете да си представите тогава действителното високо и завидно положение на Негово Величество Царя, който по достоинство е Първъ между всички български моряци.

Въ една своя статия подъ надсловъ „Негово Величество Царь Борисъ III. и морето“, напечатана презъ 1930 г. въ списанието „Морски Сговоръ“ бившиятъ Му Флигелъ-адютантъ, капитанъ II. рангъ о. з. К. Скутановъ, който Го придружавалъ въ много Негови морски пътувания въ нашите прибрежни води, между друго пише:

„Каленъ въ буря и познаващъ капризите на морето, Той има настойчивата упоритостъ на старите моряци и нищо не може да спре замисленото пътуване. Той никога не се е връщалъ отъ пътъ, поради лошо море. Това той изрично подчерта при Своето сватбено пътуване съ парахода „Царь Фердинандъ“ отъ Бриндизи до Бургасъ. Морето било толкова лошо, че моряците отъ кораба не сж виждали по-голѣмо вълнение. Обаче, въпреки молбите и увещанията на близките на Нейно Величество Царицата и на адмиралите отъ придружаващия Го италиански флотъ, да не трѣгва и отложи заминаването Си поне съ единъ день, Негово Величество заявилъ смѣло, че за Него нѣма препятствие, като доказа, че за българския Царь морето не е прѣчка и въпреки всичко потегля на пътъ“.

И въ този случай, Негово Величество Царь Борисъ III., като голѣмъ и истински морякъ, ценящъ и съзнаващъ отлично значението и преимуществото на морето, пожела да доведе Своята Августейша съпруга въ България съ скромните срѣд-

Пристигане на Негово Величество Царь Борисъ III и Негово Царско Височество Князь Кирилъ съ моторната лодка „Вѣра“ на военния кей, за оспещаване знамената на морските части.

ства на нашето корабоплаване, под сънката на националното знаме. Той предпочете предъ сухоземния и въздушния път—свободният и независим морски път, за да бжде пълнен и независим Господар на пътуването Си, съ което за лишен път нагледно и практически подчерта значението на морето и вниманието, което българският народ трябва да му отдава.

Не е мислимо въ една кратка статия да се обрисова напълно мощният образ на Негово Величество Царя като моряк. Тукъ азъ нахвърлих само изобщо и въ много едри черти най-характерното по отношение на голъмото морячество на Негово Величество Царь Борисъ III. То, обаче, въ края на крайщата, е само една трърде малка частичка отъ сжщинската Негова голъма, талантива, мощна и царствена фигура, като голъм и съ свѣтовна известностъ български морякъ.

По случай 20 годишнината отъ възшествието Му на Престола на

На път отъ Бриндизи за Бургасъ. Въ наблюдение на разбѣненитъ води на морето.

славнитъ български Царе, въ историческата върволица на които, благодарение на Своитъ голъми природни дарби и мждри дѣла, Той заема едно отъ най-достойнитъ мѣста, и който, въ добавъкъ на това е единствения български Царь-морякъ, познаващъ отлично голъмото значение на морето и на морската стопанска и военна сила за преуспѣването на Отечеството, българскиятъ моряци съ нестихващъ възторгъ пожелаха на своя Височайши Шефъ и могщъ Върховенъ Покровителъ, здраве, бодростъ и дългоденствие, за Негова лична радостъ и щастие, за радостъ и щастие на Царския Му домъ, за радостъ и щастие на цѣлокупния български народъ, и за да може и за въ бждеще да ръководи, както и до сега, мждро и резултатно, сждбинитъ на сегашната и бждещата цѣлокупна и мощна морска България.

Да живѣе и преуспѣва нашиятъ любимъ Царь-морякъ!

Сава Н. Ивановъ.

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЬ БОРИСЪ III.

Въ дни на покрусени надежди и безвѣрие въ идеалъ и сили; въ дни на мрачни закани, проявена злоба, користъ и завистъ у всички близки и далечни съседи; въ дни на отрицания и метежни безсилія; въ дни на поругание и превратно поражение; въ дни на несигурностъ и озлобление, на финансовъ, стопански и политически натискъ, на българския престолъ сжпи Негово Величество Борисъ III, Царь на българитъ съ търпеливостта на класическитъ мждреци и съ вѣрата на героитъ приизпълнени съ нравствена мощъ.

Сждбинитъ на страната се поеха отъ твърдата ръка на Вождъ младъ, но вдъхновенъ отъ търпението и добротата на своя изстрадалъ, но правдивъ народъ, комуто, срещу усилията за осжществяване на заветнитъ идеали бѣ наложено тежкото тегло на международни договори, не съобразени съ податнитъ му сили. Вживѣ се Вождътъ въ страданията на своя народъ и ги понесе като свои; вживѣ се Той въ преживяванията на българина по села и паланки и стана народенъ любимецъ. Народътъ го видѣ свой синъ и Вождъ; видѣ го да носи неговитъ болки като синъ и Върховенъ Вождъ и го залюби. Залюби го съ всичкитъ сили на наболѣлата отъ договоритъ душа, залюби го и се сплоти около него така, че всѣка зла помисль у користолюбци се обезсили и заглъхна.

Предъ неговата блага усмивка се начена разведряването на българския хоризонтъ. Съ вешината на мждаръ управникъ Той засия въ нашия политико-общественъ животъ и повдигна вѣрата на народа въ собственитъ му сили и въ свещенния

идеалъ за благатни бжднини.

Усилията навсички се превърнаха въ служба на родъ и Родина съ вѣра въ Върховния Вождъ и въ свѣтлото бждеще на народа и Отецеството. Хоризонтитъ се избистриха, за да се измѣрятъ народнитъ сили съ възможнитъ постижения на благоденствието.

Царь мждрецъ, Вождъ и воинъ, синъ и баща, народна мощъ и вдъхновение, любовъ и вѣра, идеалъ и служба, минало, настояще и бждеще се съсрѣдоточи въ едно, въ единъ любимъ на народа си Царь, чиято любовъ на народа се разлѣ изъ цѣлата страна, отъ скромния старецъ до пламенния общественъ деецъ, отъ войника до тихия селянинъ, навредъ по всички кжитища на родната земя се понесе една обичъ—обичта на трудолюбивия и

жилавъ български народъ къмъ Върховния си Вождъ.

Царь, народъ и армия се слѣха въ една мощъ, вдъхваща вѣра въ настоящето и въ бждещото на Отечеството.

Народътъ вижда своя Вождъ въ срѣдата си при бедствия, радости и благоденствия, при бедностъ и богатство, въ трудъ и почивка—радва Му се и има силна вѣра въ Него.

Така, въ продължение на двадесетъ години напжтваше Той съ твърда ръка държавния корабъ презъ буритъ на живота къмъ свѣтла бжднина.

Да пребжде славата и величието на Негово Величество Царь Борисъ III и Августейшия му домъ, всрѣдъ безграничната обичъ и радостъ на народа, за благоденствието и напредъка на Отечеството.

Е. Мутафовъ.

Негово Величество Царя и духовенството на път за поръсване входния фаръ, въ време освещаване на Царевското пристанище.

РЕЧЬТА НА НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЬ БОРИСЪ III, ПРИ ОСВЕЩАВАНЕ БОЙНИТЪ ЗНАМЕНА НА БЪЛГАРСКИЯ ФЛОТЪ.

Миналата година въ дена на голѣмия моряшки празникъ „Св. Никола“, младитѣ моряци отъ българския флотъ положиха клетва за вѣрностъ на Царь и Родина. Въ сѣщия день морскитѣ части получиха отъ своя Върховенъ Вождъ новитѣ си бойни знамена.

На това тържество Августейшиятъ Шефъ на флота произнесе знаменитата и пламенна речъ, която дълбоко се запечати въ сърдцата на българскитѣ моряци:

„Драги офицери, подофицери и моряци!

„Съ особена радостъ и дълбоко възлнение дойдохъ днесъ на вашето тържество. Съ най-искрено чувство на гордостъ и радостъ присъ-

„Презъ цѣлия си животъ, драги мои млади моряци, човѣкъ има едно задължение, което не го напуска. То е задължението да служи на Родината си, то е задължението да бжде неинъ вѣренъ и преданъ воинъ и синъ!

„Нека въ моменти на колебание, въ моменти на изпитания въ живота, вие не забравите обещанието, което дадохте днесъ. То ще бжде пжтеводната звезда въ вашия животъ, за да можете вие съ достоинство, като добри българина да изпълните дълга си къмъ Родината и да бждете гледани съ гордостъ отъ вашитѣ близки!

ската флотилия и на Черноморския флотъ, отличаващи се винаги съ преданностъ и вѣрностъ въ своята служба.

„Тѣзи знамена, които днесъ ви предавамъ, символизиратъ връзката между едно славно минало, съ което частитѣ отъ флота могатъ да се гордѣятъ, едно достойно настояще и, съ Божията воля и благословението на Свети Никола, едно свѣтло бждеще.

„Съ тѣзи пожелания предавамъ знамената на частитѣ отъ моята Морска дивизия. Нека всинца ние винаги бждемъ изпълнени отъ искрена и беззаветна любовъ къмъ

Негово Величество Царьтъ произнася речъта си при освещаване бойнитѣ знамена на Флота.

ствувахъ, млади моряци, на момента, когато вие положихте клетва.

„Вие изслушахте мждритѣ напжтствени слова, които ви каза преосвещениятъ русенски владика. Къмъ тѣхъ азъ, като старъ войникъ и морякъ, ще прибавя само следното:

„Пазете винаги въ душитъ си туй, което той ви каза. Бждете винаги достойни носители на клетвата, която днесъ положихте, защото отъ днесъ нататкъ вие, и на суша и на море, завинаги се свързвате съ сѣдбинитѣ и бждещите на Родината си!

„Това е, което азъ въ този моментъ като вашъ Върховенъ Вождъ и по-старъ воинъ, който е служилъ по бойнитѣ полета съ вашитѣ предшественици, желая да остане завинаги запечатано въ вашитѣ души!

„Драги моряци!

„Втората искрена и дълбока радостъ, която изпитахъ днесъ е, че съмъ щастливъ да предамъ сега на частитѣ отъ моята Морска дивизия три знамена, подъ които отъ все сърдце пожелавамъ да се подържатъ и култивиратъ онѣзи добродѣтели, които въкога сж били вложени въ частитѣ на Дунав-

Родината, отъ надежда за по-славни дни и отъ твърдата вѣра въ величието и щастieto на България!

„Да живѣе България! Да живѣятъ частитѣ отъ Морската дивизия! Да живѣе родната храбра армия! Ура!“

Думитѣ сж слаби да изразятъ онзи избликъ на възторгъ и повишенъ националенъ духъ, които съпроводиха бележитата речъ на Негово Величество. Стихийното българско „ура“, мощно и победно, гръмна отъ хиляди гърла. Звучитѣ на „Шуми Марица“ изпълниха простора. Армия и народъ се слѣха въ единна любовъ къмъ Царя и Родината.

Е Д Н А П А М Е Т Н А Д А Т А.

На 3 октомври н. г. по всички кжтища на родната земя, цѣлокупния български народъ отпразднува тържествено и съ нестихващъ възторгъ две свѣтли събития въ живота на Третото българско царство: чествуване двадесетъ годишнината отъ възшедствието на Негово Величество Царь Борисъ III., и тридесетъ годишнината отъ обявяване на независимостта.

Преди двадесетъ години, въ мрачните и буреносни дни на есенята презъ 1918 год., когато надъ Отечеството се бѣха надвесили тъмни, злокобни и мълниеносни облаци; когато вражески пълчища стояха заплашително предъ вратитѣ на Родината; когато вътрешна буря застрашаваше устоитѣ и независимостта на държавата; когато вѣрата и бодрия духъ на българския народъ бѣха разколебани и подложени на тежки изпитания; когато държавния корабъ търпеше бедствие и безъ пжть и насока се люшкаше по житейското море, тъкмо въ тия дни на сждбоносни сътресения и бури, на престола на славнитѣ български царе гордо се възправи мощната царствена фигура на благословения отъ Бога младъ, мждъръ и любимъ на своя народъ Царь — Царь Борисъ III.

Въ тия сждбоносни дни, кърмилото на държавния корабъ бѣ уловено решително отъ твърдата дѣсница на Първия български Кърмчия, който съ завидна вещина и умение поведе кораба всрѣдъ разпѣното море и многобройнитѣ подводни скали къмъ спаси-

телния брѣгъ и тихото пристанище на благоденствието и възхода

Израсълъ въ борбитѣ за осжществяването на свѣтитѣ народни идеали, каленъ въ тежки изпитания, ползващъ се съ пълното довѣрие и безграничната обичъ на своя любимъ народъ, младиятъ български Царь успѣ да обедини разпокжсанитѣ народни сили, вдъхна бодростъ, надежда и повишено самочувство въ покрусенитѣ сърдца на българскитѣ синове, и съ Своя великъ примѣръ на саможертва, настойчивъ трудъ, бащинско внимание и мждро царуване, Той сполучи въ кратко време да излекува дълбокитѣ народни рани, повдигна гранитния борчески духъ на българина и поведе сждбинитѣ на Отечеството по трудния пжть на всестранныя възходъ и свѣтло, щастливо бждеще.

Двадесетъ години изминаха въ гигантска борба съ тъмнитѣ сили, разрушаващи устоитѣ на много малки и голѣми държави въ свѣта, обаче, въ нашата малка и хубава Родина, благодарение на твърдата воля, желѣзната непоколебимостъ, мждротъ ржководство и непрестаннитѣ грижи на Върховния Вождъ, народътъ се опомни и сплоти около своя Царь, застана като гранитна скала задъ своя Повелителъ и сега, никакви земни сили не сж вече въ състояние да разколебаятъ силната вѣра и безпредѣлната обичъ на храбрия български народъ къмъ Държавния Глава и готовността за самопожертвуване предъ олтаря на Отечеството.

И затова, въ деня на чествуване двадесетъ годишнината отъ мждротъ царуване на Царь Борисъ III, всички българи, които изпитватъ безкрайна благодарностъ къмъ своя любимъ Царь и се въодушевяватъ отъ свещенния идеалъ за обединението подъ царския скиптъръ на всички, които говорятъ, пѣятъ и плачатъ на български езикъ, отправиха къмъ Всеблагия Отецъ, Царя на Царетѣ, топли молитви за даруване Върховния Вождъ съ бодростъ, здраве и дълголѣтие, за да може много още години да направлява държавния корабъ къмъ свѣтитѣ хоризонти на напредъка и величието на България.

На тая паметна дата, българскиятъ народъ отпразднува съ сжщия възторгъ и тържественостъ тридесетъ годишнината отъ своята независимостъ.

Обявяване на независимостта е велико дѣло — последица отъ тихия и неуморенъ трудъ на Отца Паисия; самопожертвувателността на многобройнитѣ ратници за освобождението и геройската защита на Шипка, които намѣриха реаленъ изразъ въ славнитѣ борби за осжществяването на народнитѣ идеали.

Празднувайки годишнината на тия знаменити за държавата събития, народа се поклонилъ дълбоко и предъ свѣтлата паметъ на хилядитѣ храбри български воители, които съ нестихващъ възторгъ, себеотрицание и саможертва, сложиха кости по браннитѣ поля на Балкана и изградиха съ своя животъ вѣчна слава на народъ и армия.

ПРАЗДНИКА НА НЕЗАВИСИМОСТЪТА.

Преди тридесет години на 22 септември 1908 год., (ст. ст.) Царь Фердинандъ, придруженъ отъ цѣлия Министерски сѣветъ, представителитѣ на висшитѣ власти въ Търново и отъ ликуещото народно шедствие, се изкачи тържествено на Царевецъ и стѣпвайки гордо върху историческитѣ развалини, останали отъ древното и славно Българско царство, прочете манифеста, съ който България се объяви за Независима държава.

Извършенъ съ голѣма дипломатическа подготовка и политическа предвидливостъ, това знаменито съби-

тие имаше извънредно важно значение за младата държава.

Чрезъ обявяване независимостта Отечеството се отърси и освободи отъ последния остатъкъ на робскитѣ окови — В а с а л с т в о т о, което често, затрудняваше твърде много стопанското и политическо развитие на Родината и въ нѣкои случаи излагаше незаслужено последната на унижение предъ вънкашния свѣтъ.

Свободата и независимостта сѣ свещенни и належащи нужди, осигуряващи естественото разрастване, обогатяване и процъвтване на

духовнитѣ, материални и морални народни стойности.

Независимостта съставлява оная гранитна опора, върху която се гради сѣществуването и могъществото на нацията.

Обявяването независимостта издигна престижа на Отечеството, като му осигури достойно мѣсто въ междудържавнитѣ отношения и откри нови възможности за стопански и политически напредъкъ.

Денътъ на обявяване независимостта е свѣтълъ на роденъ празникъ и една бележита дата въ нашата нова политическа история.

ОТПРАЗДНУВАНЕ ГОДИШНИНАТА ОТЪ ВЪЗШЕДСТВИЕТО И НЕЗАВИСИМОСТЪТА ВЪ ВАРНА.

По случай двадесетъ годишнината отъ Възшедствието на Негово Величество Царь Борисъ III и тридесетъ години отъ обявяването Независимостта, както по всички селища въ страната, така и въ Варна се отслужи благодарственъ молебень, следъ който се състоя величественъ парадъ на частитѣ отъ гарнизона.

На площада предъ катедралната църква сѣ застанали стройнитѣ редици на българското воинство, възторжената учаща се младежъ, различнитѣ родолюбиви организации, запаснитѣ воители и многобройно гражданство. Около аналоя сѣ официалнитѣ лица и чуждестраннитѣ консули въ града.

Въ лицата на всички се чете повишено само чувство, гордостъ и безкрайна благодарностъ къмъ Върховния Вождъ.

Следъ тържествената Богослужба, Негово Високопреосвещенство, Митрополитъ Юсифъ произнесе вдъхновено слово:

Братя българи!

Нека въ днешния свѣтълъ день благословията се излѣе обилно върху любимия и народенъ Царь Борисъ, нашата славна и победоносна войска и цѣлия български народъ.

Сѣбитията, които чествуваме днесъ сѣ жива и съвременна история, която ни говори за изкушения, падение, величие, възходъ и за бждещи успѣхи на нашия свѣтъ и жилавъ духъ.

Тъмни, мълниеносни облаци се извиваха надъ Родината, когато на българския престолъ се възкачи Царь Борисъ III. Върху всички трусове

и смущения Той поведе своя народъ напредъ, и днесъ, при сегашнитѣ неспокойни времена, Той продължава да го води къмъ победоносно шедствие.

На трона на българскитѣ царе стои великъ Царь. И днесъ, когато чествуваме двадесетъ годишнината отъ Неговото възшедствие, всички, наредени подъ народното знаме, да дадемъ свещенъ обетъ: да бждемъ готови, когато нашия Върховенъ Вождъ реши, че е дошло времето народътъ да пристѣпи къмъ изковаването на своитѣ исторически идеали, съ горди чела да се устремимъ къмъ целта, къмъ която Той ще ни поведе.

Вървейки смѣло по пѣтищата които Той ни сочи, нека бждемъ убедени, че не ще бжде далечъ деня, когато ще можемъ да си стиснемъ ръцетѣ и да се прегърнемъ съ ония наши братя, които сѣ вънъ отъ сегашнитѣ граници на нашата Родина.

Следъ речта и благословията на Митрополита, г. контъръ-адмиралъ Вариклечковъ обходи и поздрави частитѣ отъ 8-и приморски полкъ, моряцитѣ отъ Флота на Негово Величество и учащата се младежъ.

Застаналъ въ срѣдата на площада, г. адмиралъ Вариклечковъ произнесе кратка и пламенна речъ:

Граждани на Варна, будна учаща се младежъ, офицери и войници.

Преди двадесетъ години нашиятъ храбъръ народъ, обезвѣренъ и отчаянъ, бѣше принуденъ да свие бойнитѣ знамена и прибере страшния български ножъ въ своята ножница.

Тогава мълниеносни облаци се бѣха надвесили застрашително надъ родната земя и стихийна буря тресеше изъ основи нашата онеправдана страна. Тогава имаше дори и врагове, които напръгаха всички възможни усилия да заличатъ съвършенно името на България отъ картата на Европа.

Но живъ бѣ българския Богъ, Бога на правдата, който бдеше надъ българската земя. На родния небосклонъ изгрѣ ново слънце, което озари душитѣ и стопли сърдцата на българскитѣ синове. На българския престолъ стѣпи нашия любимъ младъ Царь, притежаващъ неизмѣрими ценни добродѣтели, дълбока мъдростъ, непоколебима воля и сила и пое управлението на държавата.

Дългъ, опасенъ и труденъ пѣтъ извървя младия Царь — цѣли двадесетъ години, презъ които държавниятъ корабъ увѣрено и сигурно се провираше върху разплисканитѣ води.

Скоро той ще спустне котва въ залива на „народното обединение и могъщество“.

Окриляйки дѣсницата на любимия Върховенъ Вождъ, българския Богъ ще даде благословията си и въвъможността да украсимъ короната на българскитѣ царе съ нови брилянти и узумуди и тогава, нашиятъ Царь ще бжде, не Царь Борисъ III, а Велики.

Нека въ тая минута на безспиренъ възторгъ и националенъ подъемъ извикаме нашето мощно крайморско ура за здравето, дългоденствието и пребъждането на Негово Величество

Царя на всички българи, за Нейно Величество Царицата, Престолонаследника, за Царското семейство, за храбрата и непобедима родна войска, за цѣлокупния български народъ и за всички българи далечъ отъ насъ, които говорятъ звучния български езикъ, иматъ сжщитѣ свещенни народни идеали и се въодушевяватъ отъ сжщитѣ стремежи за могъществото и величието на България.

Мощно ура се изтрѣгна отъ хи-

лядитѣ гърла и се понесе възторжено къмъ хубавото и лазурно българско небе.

Следъ затихване на стихийното българско ура, съ лице срещу чиститѣ отъ гарнизона застанаха редицитѣ на бившитѣ бойци, участници въ войнитѣ, на които храбърци бѣха раздадени възпоменат. медали.

Следъ краткитѣ подобаващи за случая съдържателни слова на контъръ-адмиралъ Вариклечковъ, войсковитѣ части взеха за почестъ

и за здравето и дълголѣтието на бившитѣ бранници по бойнитѣ поля, наново екна грѣмогласно и нестихващо ура.

Точно въ 12 часа, тържествено и бойко се разнесоха 21 топовни салюти. Корабитѣ отъ малкия български флотъ поздравиха съ топовни грѣмежи двадесетъ годишнината отъ мъдрото царуване на своя Августейши Шефъ и подчертаха готовността си за нови подвизи и преданна служба на Царъ и Родина.

Г О Н Д О Л А Т А.

(Изъ едно писмо, писано въ Венеция презъ месецъ августъ 1739 година).

„Нѣма въ свѣта превозно срѣдство, което по удобства и украса, да се сравни съ гондолата. По мое мнение, не намирамъ, че тя може да се подаде на точно описание. Гондолата представлява дългъ и тѣсенъ като риба корабъ, наподобяващъ акула; по срѣдата ѝ се издига особенна низка надстройка, направена отъ сжпо дърво, чиято дължина е два пѣти по-голяма отъ широчината. Надстройката има въ предната си частъ само единъ входникъ презъ който се влиза и излиза.

Напрѣко, въ дѣното на така образуваното помѣщение се намира мѣсто за сѣдане на двама души, а отъ дветѣ страни, по дължината, могатъ да се разположатъ още по двама. За цельта сж поставени удобни

седалища. Страничитѣ такива, почти никога не се използватъ, тъй като обикновено въ помѣщението влизатъ всѣкога по двама души.

Надстройката отъ тритѣ страни има отвори, които се затварятъ по желание съ стѣкла или съ дървени рулетки обвити съ черъ платъ. Рулеткитѣ се плъзгатъ въ страничитѣ на прозорцитѣ изрѣзи.

Вълнорѣзътъ, на носа на лодката се издига надъ нея като клонъ, усиленъ съ голѣмо желѣзо въ формата на жерафова шия, украсена съ шестъ широки желѣзни жбѣ. Това устройство служи да държи гондолата въ равновесие. Азъ сравнявамъ шията на жерафа съ отворената муцуна на акулата. Цѣлиятъ корпусъ на лодката е черно боядисанъ и ла-

киранъ; надстройката е подплатена отъ вътре съ черно кадифе, а отъ вънъ покрита съ черъ платъ, къмъ който сж прикрѣпени марокански възглавнички съ сжщия цвѣтъ, даващи разнообразие и за най-високопоставени личности. Така устроената стаичката на гондолата, не дава абсолютно никаква възможность да се отгатне, кой може да се намира въ нея. Въ помѣщението на гондолата човѣкъ се чувствува като въ стая; може да чете, да пише, да води разговори и т. н., спокойно кръстосвайки воднитѣ улици на града; Двама гондолиери съ изпитана вѣрность, едина на носа, а другия на кърмата, ви возятъ безъ да ви виждатъ“.

Отъ френски С. Славчевъ.

Щ А С Т Л И В О И З Б А В Л Е Н И Е.

Студентъ, силенъ вѣтъръ, развълнувано море, малка дълбочина съ каменисто дѣно и близъкъ скалистъ брѣгъ, това сж рамкитѣ ограничаващи дейността на българския подводникъ № 18.

Обкръженъ отъ тия опасности, подводникътъ с мѣло се насочва къмъ врага, състоящъ се отъ два руски изстрѣбителя, които обстрелватъ съ своята артилерия крайбрѣжното селце Тагладжикъ, южно отъ Кюстенджа и безпокоятъ дѣсния флангъ на нашата армия въ Добруджа.

Въ подводника царува пълна тишина съ изключение еднообразното брѣмчение на електромоторитѣ и механизмитѣ по управлението на кораба.

Обслужата, въпрѣки безсъннитѣ нощи, стои бодро на своя постъ. Напрѣжението и важността на момента хвърлятъ блѣднина върху лицата, но борческиятъ духъ е високъ и непоколебимъ.

Торпедото е готово за изстрелъ. Командирътъ е залепилъ очи върху долнитѣ огледала на морегледа, дава отсечени заповѣди и изчаква удобния мигъ да поздравя врага съ своето смъртоносно торпедо.

Разстоянието бързо намалява и подводникътъ заема благоприятно за атака положение.

— Огнь! прокѣнтъва отсѣчената

заповѣдъ на командира.

Последвалото кратко съскане на сгъстения въздухъ и преминаващия по цѣлия подводникъ отсѣченъ трусъ показаха, че торпедото е излитнало отъ своята трѣба и светкавично се насочва къмъ врага.

Сичкавъ пламъкъ проблѣсна за мигъ въ командната кула. Предпозителитѣ на устройството за обслужване на морегледа сж изгорели. Последниятъ не може да се снее и остава да стърчи надъ водата, като съ това издава присѣтствието на подводника.

Отъ руския изстрѣбитель своевременно забелѣзватъ морегледа и изстреленото торпедо. Чрезъ бързо маневриране опасността отъ удара на торпедото е избѣгната. Съ лудъ бѣгъ торпедото, оставяйки разпѣнена бразда задъ себе си преминава близко задъ кърмата на изстрѣбителя.

На рускитѣ кораби е подаденъ сигналъ за подводна тревога. Стрелбата, насочена къмъ селцето се прекратява и бързо съсрѣдоточава къмъ българския подводникъ. Високи прѣски вода падатъ около стърчащия надъ водата морегледъ.

Плиткото и на мѣста каменисто дѣно не позволява подводникътъ да се гурне веднага на достатъчна дълбочина, за да скрие морегледа подъ водната повърхность и избѣгне

опасността отъ ударитѣ на неприятелскитѣ гранати.

Налага се твърде бавно и внимателно движение къмъ по-дълбока вода.

Чува се тънтежа отъ взриващитѣ се наоколо вражески гранати. Настѣпватъ моменти, когато ясно се чувства, какъ подводника се търка съ долната си частъ по пѣсѣчно или каменисто дѣно. Но услугата запазва самособладание и спокойно устрѣмлява погледъ къмъ своя командиръ.

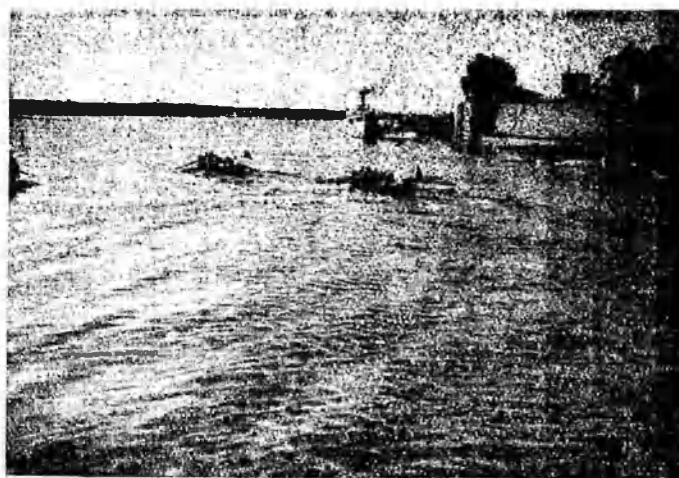
Лицето на последния изразява, твърдостъ, решителность и надежда.

Действително, необходими сж желѣзни нерви и чудно спокойствие, когато знаешъ, че опасността дебне непрекъснато и смъртта чука съ своитѣ костеливи прѣсти по стенитѣ на подводника, да се движишъ бавно, подобно на костенурка по осеяното съ стърчащи скали морско дѣно.

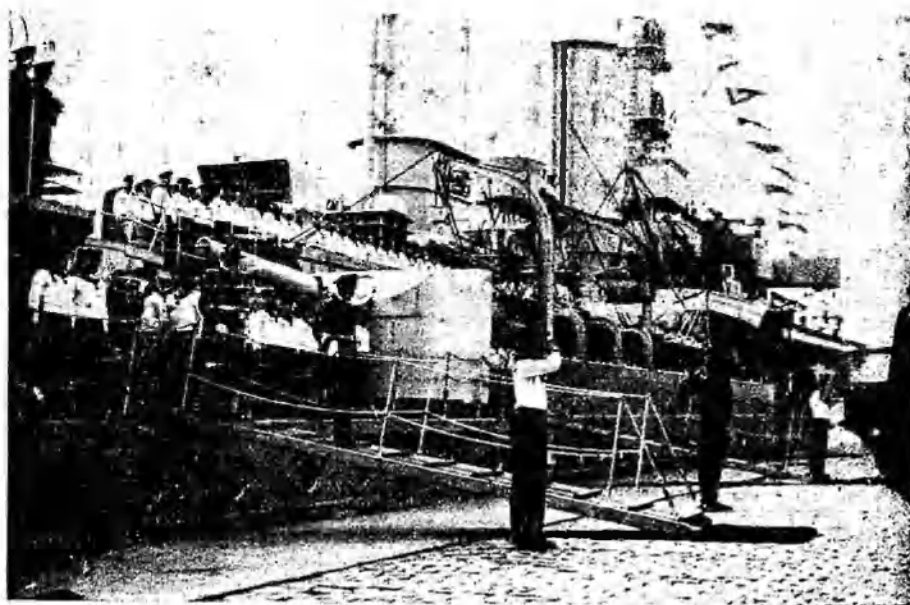
Но българския морякъ е твърдъ, хладнокрѣвенъ и безстрашенъ. Следъ продължително и опасно маневриране, подводникътъ се отдалечава отъ мѣстото на атаката и се спуска на голѣма дълбочина, осжществявайки съ това своето щастливо избавление.

Тоа се случи на 10 октомври 1916 год., въ който день българския морякъ доказа, че е готовъ да се самопожертва за изпълнение на възложената му задача.

Ген. Михайловъ — Бризъ.

По водитѣ на българския Дунавъ. Състезание на моряцитѣ отъ Дунавската на Негово Величество Флотилия по гребане съ лодки десеторни.

Моментъ отъ посещението на Негово Величество Царя пребиваващия въ Варна презъ 1936 година нѣмски кръстосвачъ „Емденъ“.

По водитѣ на тихия Дунавъ. Състезание на моряцитѣ отъ Дунавската на Н. Величество Флотилия по вѣтроходство съ десеторни.